ENDOCRINOLOGY IN AYURVEDA

ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಈ ಲೇಖನದ ತಲೆ ಬರಹ ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಅನೇಕ ಆಯುರ್ವೇದದ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಆಯುರ್ವೇದದ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂದೇಹ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ. ಯಾವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಒಂದು ಭಾಗವಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾನವ ತಾನೇ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಇರಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ?. ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದ ರೋಗ ಬಂಧುಗಳಾದ ಮಧುಮೇಹ, ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ, ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ (ಹೆಚ್ಚಿನ) ಥೈರಾಯಿಡ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ-ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾರನ್ನು ತಾನೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರಲು ಬಿಟ್ಟಿವೆ?.ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನವು, ಆಜೀವ ಪರ್ಯಂತ ರೋಗಿ-ವೈದ್ಯ-ಔಷಧ ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಯಸುವ ರೋಗಗಳು. ಇಂತಹ ಅವಿನಾಭಾವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೊನೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದು ಒಂದು ಹೊಸಾ ಕವಲಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಅದೇ ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿ ವಿಕಾರಗಳು ಎಂಬ ಹೊಸಾವಿಷಯ, ಹಾಗೂ ಅದನ್ನೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಓದಿದ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರು. ENDOCRINALOGY- ಎಂಬ ಹೊಸಾ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ. ಆಯುರ್ವೇದ ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾರತೀಯರ ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾನದ ಭಂಡಾರ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಇಂದು ಅನೇಕ ದೇಶಗಳ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಭಾಗ ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಲು ಇದು ಸಕಾಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಈ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ರೋಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ಕಡೆ ನೋಡೋಣ. ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಭಾಗ ಬೆಳೆದದ್ದು ಬಹುಶಃ 1855 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ.

"Endocrine glands, which are limited to the vertebrates, are intimately concerned With homeostasis, sexual function, growth and metabolism"-ಎಂಬ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ.

ಇದು ಒಂದು ಲೇಖನ ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿನೋಟವಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಿವರಣೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬರಿಯ ರೋಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ಕಡೆ ನೋಡೋಣ.

1) The Hypophysis
   a) Hypopitutarism
   b) Diabetes Insipidus

2) The Thyroid Gland
   a) Simple Goiter
   b) Hyper thyroidism

3) The Parathyroid glands

4) The Adrenal glands

5) Sexual Disorders in male

6) Disorders of Menopause

7) Diabetes Mellitus

ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಂತಃ ಸ್ರಾವ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕೆಲವು ರೋಗಗಳು. ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ, ನಮ್ಮದಲ್ಲದ ಆಹಾರ-ವಿಹಾರಗಳ ಅನುಕರಣೆ, ಇವುಗಳ ಫಲವೇ ಮೇಲಿನ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಧಿಗಳಾದ ಥೈರಾಯಿಡ್, ಮಧುಮೇಹ, ಪುರುಷರ ಸಂತಾನ ಹೀನತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆದಿದೆಯೆ? ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಲಭ್ಯವಿದೆಯೆ? ಎಂದು. ಆಯುರ್ವೇದದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಬೋಧಕರು-ಅಲ್ಪಪರಿಶ್ರಮ ಪಟ್ಟರೂ ಸಾಕು ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸ ಬಹುದು. ವಿಶದವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಯಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಹೇಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೂತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ಮೊದಲು ಥೈರಾಯಿಡ್ ಎಂಬ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ದೊರೆಯ ಬಹುದಾದ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು

ತಿಳಿಯೋಣ. ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು ಅವರೆ ಕಾಳು ಗಾತ್ರದ ಪಿಟ್ಯೂಟರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ರಾಜಗ್ರಂಥಿ-ಎಂದುಕರೆಯಲು ಕಾರಣ ಅದು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಿಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರಿಂದ. ಇಂತಹ ಒಂದೆರಡು ಹಾರ್ಮೋನುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೊದಲ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಪಿಟ್ಯೂಟರಿ ಗ್ರಂಥಿ ಸ್ರವಿಸುವ –TSH- ಎಂಬ ಒಂದು ಹಾರ್ಮೋನು ಥೈರಾಯಿಡ್ ಗ್ರಂಥಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅತಿಕಾರ್ಯ, ಕ್ಷೀಣ ಕಾರ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆ.

The thyroid situated at the root of the throat, having two fairly symmetrical lateral lobes, each about 5x2x2 cm, one on either side of Trachea, joined by a thin portion of thyroid tissue called the isthmus (middle lobe) crossing in front of the second, third and fourth tracheal rings. As a normal variant the left lobe is often smaller than the right lobe. The gland weight in the adult normally varies from 20-25 gm, but is influenced by age, sex, reproductive state and diet.

The Thyroid is a small butterfly shaped gland located at the base of the neck. Though small, it's secretions reach every cell in the body and cause changes in metabolism and other vital functions of the body. The thyroid secretes a hormone called Thyroxine-T 4-and all functions of the gland are effected through this hormone and its metabolite called Tri iodo thyronine-T3-. Three major categories of abnormalities can occur in the thyroid gland: it can function less-called Hypothyroidism, It can function more called –Thyrotoxicosis, or it can develop a swelling.

Hypothyroidism results when there is a destruction of the thyroid gland by the body's defense system (auto immunity) or surgical removal or rarely congenital. Hyperthyroidism or thyrotoxicosis indicates that the gland is producing more hormone than the body needs, resulting in an increase in the metabolic rate of the body. Less commonly, thyrotoxicosis can occur when there is an inflammation of the gland following a viral infection or excess iodine load.

In brief thyroid failure can affect all organs system.

1) Cardiovascular system
   - -Decreased ventricular contractility
   - -Increased diastolic blood pressure
   - -Decreased Heart rate

2) Central Nervous System-
   - -Decreased Concentration
   - -General lack of interest
   - -Depression

3) Gastro-intestinal-
   - -Decreased G I motility
   - -Constipation

4) Musculo skeletal-Muscle stiffness, cramps, pain, weakness, myolgia

5) Renal-Fluid retention and edema
   - -Decreased glomerular filtration

6) Reproductive-Menorrhagia, Anovulation, Infertility, Amenorrhea

7) Hepatic-Elevated triglycerides, Increased L D L cholesterol

8) Skin &Hair-Thickening and dryness of skin, Dry and coarse hair, Loss of scalp hair

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಅಥವಾ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವ ಈ ಥೈರಾಯಿಡ್ ವ್ಯಾಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ? ಎಂದು. ಮೊದಲು ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ, ವಾಗ್ಭಟರ ಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವಿವರಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡೋಣ. ಈ ಮೂರೂ ಸಂಹಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಗಂಡ-ಗಂಡಮಾಲಾ-ಅಪಚಿ-ಗ್ರಂಥಿ-ಅರ್ಬುದ-ಎಂಬ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವೇ ಇದೆ. ಮೊದಲ ಎರಡನ್ನು ಬಹುಶಃ ನಾವು ಇಂದಿನ ಥೈರಾಯಿಡ್ ವಿಕೃತಿಗೆ ಹೋಲಿಸ ಬಹುದು. ಸುಶ್ರುತರ ನಿದಾನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ

-ವಾತ ಕಫಶ್ಚೈವ ಗಲೇ ಪ್ರವೃದ್ಧೌ ಮನ್ಯೆತುಸಂಸ್ರುತ್ಯ
ತಥೌವ ಮೇದಃ
ಕುರ್ವಂತಿಗಂಡೆ ಕ್ರಮಶಃ ಸ್ವಲಿಂಗೌ ಸಮನ್ವಿತಂ ತಂ
ಗಲಗಂಡಮಾಹುಃ ॥

ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಕುಪಿತ ವಾತ ಕಫ ಹಾಗೂ ಮೇದಸ್ಸು ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಾತಜ,ಕಫಜ ಹಾಗೂ ಮೇದಜ ಗಲಗಂಡವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪಿತ್ತಜ ಗಲಗಂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿವರಣೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ

ಸಂಹಿತೆ ವಾಗ್ಭಟಾಚಾರ್ಯರ ಅಷ್ಟಾಂಗಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವವಿವರಣೆಹೀಗಿದೆ.

ಪವನಶ್ಲೇಷ್ಮಮೇದೋಭಿರ್ಗಲಗಂಡೋ ಭವೇದ್ವಹಿಃ ವರ್ಧಮಾನಃ ಸ ಕಾಲೇನಮುಷ್ಕವಲ್ಲಂಬತೋತಿರುಕ್ ॥

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪಿತ್ತಜವಿಲ್ಲ. ಆಯುರ್ವೇದದ–ಪೆಥಾಲಜಿ–ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಮಾಧವ ನಿದಾನ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತವಾದ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

"ಹಿಮವತ್ವಭಾವ,ಹೃದ್ರೋಗ,ಶ್ವಯಥು,ಶಿರೋ ರೋಗ, ಶ್ಲೀಪದ ಗಲಗಂಡಾನ್ ಕುರ್ವಂತಿ" –ಎಂದುಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾಧವರೂ ಸಹ ಪಿತ್ತಜದ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು? ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ರೀತ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ

– ತೋದಾನ್ವಿತಃ ಕೃಷ್ಣಸಿರಾವನದ್ಧಃ ಕೃಷ್ಣೋರುಣೋವಾ ಪವನಾತ್ಮಕಸ್ತು ।

ವಾತಜ ನೋವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವಾತ ಪ್ರಕೋಪದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಫಜದಲ್ಲಿ–ಸ್ನಿಗ್ಧೋವ್ಮೃದುಃ ಪಾಣ್ಡುರನಿಷ್ಪಗನ್ಧೋ, ಮೇದಕೃತೋನೀರುಗಥಾತಿ ಕಣ್ಡು॥

ಕಫಜವುಸ್ನಿಗ್ಧವಾಗಿ, ಮೃದು, ಬಿಳುಪುವರ್ಣ, ನೋವಿಲ್ಲದೆ , ತುರಿಕೆಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಫಜ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುಶ್ರುತರು ಅಸಾಧ್ಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈಗ ಇವುಗಳ ತುಲನೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕರು ಹೇಳುವ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡೋಣ.

ಥೈರಾಯಿಡ್ ಗ್ರಂಥಿ ಕಮ್ಮಿಸ್ರವಿಸಿದರೆ(ಹೈಪೋ ಥೈರಾಯಿಡಿಸಂ):

1)ಕೀಲು ನೋವು
2)ತಣ್ಣಗಿನ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆ
3)ಮಲಬದ್ಧತೆ
4)ಹಸಿವಾಗದಿರುವುದು
5)ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದುವುದು
6)ಬೆವರು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
7)ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆ
8)ಚರ್ಮ ಒಣಗುವುದು
9)ಮುಖ ಊದಿದ ಭಾವ
10)ತಲೆ ನೋವು
11)ಗಡುಸು ಧ್ವನಿ
12)ಸೋಮಾರಿತನ
13)ಋತು ಸ್ರಾವದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
14)ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರು
15)ಮಾಂಸ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎಳೆತ
16)ಅತಿ ನಿದ್ರೆ
17)ತೂಕದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ.

ಥೈರಾಯಿಡ್ ಗ್ರಂಥಿ ಹೆಚ್ಚೂ ಸ್ರವಿಸಿದರೆ(ಹೈಪರ್ ಥೈರಾಯಿಡಿಸಂ) ಬರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ:

1)ಹೃದಯದ ಬಡಿತ ಹೆಚ್ಚುವುದು
2)ದೇಹದ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಇಳಿತ
3)ಹೆದರಿಕೆ,ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆ
4)ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಮಲ ವಿಸರ್ಜನೆ
5)ತಲೆ ಕೂದಲು ಉದುರುವುದು
6)ಬಿಸಿಯನ್ನು ತಡೆಯದಿರುವಿಕೆ
7)ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ
8)ಋತು ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
9)ಮಾಂಸ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯ–ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ರೋಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲದೇ ಬರಿಯ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ನಾಡಿಯಿಂದ ರೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ ಆಯುರ್ವೇದದ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೇಗೆ ನಿಖರವಾಗಿವೆ ನೋಡಿ. ನನ್ನ ಹಲವು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ, ವಾತಜವನ್ನು–ಹೈಪರ್ ಥೈರಾಯಿಡಿಸಂ–ಎಂದು, ಕಫಜವನ್ನು –ಹೈಪೋ ಥೈರಾಯಿಡಿಸಂ–ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪಿತ್ತಜ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸ ಬಹುದು. ಇಡಿಯ ದೇಹದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು –Functional, Structural, Metabolic Disorders– ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದರೆ,ವಾತಜ ಕಫಜ ಪಿತ್ತಜ –ಎಂಬ ತ್ರಿದೋಷಗಳ ಜೊತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು(ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಓದುಗರು ಗಮನಿಸ ಬೇಕು.ಇದು ಕೇವಲ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾತ್ರ. ಯಾವುದೇ ಎರಡು ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಲಾಗದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಯೋಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭದಾರಿ ಸಿಕ್ಕಿತು). ಹೈಪೋ ಮತ್ತು ಹೈಪರ್ ಎಂಬ ಎರಡೂ ಥೈರಾಯಿಡ್ ಗ್ರಂಥಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ವಿನಃ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪಿತ್ತದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜೈವಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ–ಮೆಟಬಾಲಿಕ್. ಈ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಬಹುಶಃ ಮೇದಜ ಗಂಡದ ಜೊತೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದಾಗ

ನಿಜವಾಗಿ ಫಲಿತಾಂಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ಫಲಿತಾಂಶ ಧೃಢೀಕರಿಸಿದ್ದೆಂದರೆ ಪಿತ್ತಜ ಗಂಡ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯರ ವಿವರಣೆ ಅತ್ಯಂತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿರು ವುದು.

ಕಷ್ಟದಿಂದ ಉಸಿರುಬಿಡುತ್ತಿರುವ, ಇಡೀ ಶರೀರಮೃದುವಾದಂತಾ, ಒಂದು ವರ್ಷಹಳೆಯದಾದಂತ. ಅರುಚಿ, ಕ್ಷೀಣ ಶರೀರ, ಒಡೆದ ಸ್ವರವುಳ್ಳ ರೋಗಿಯನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಬಿಡು ವುದು –॥ಮಾ.ನಿ.191॥

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಿರ ಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ.

1) ವರುಣಕಷಾಯ+ಮಧು– ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸೇವಿಸಲು
2) ಗಲಗಂಡ ಹರ ಲೇಪ–ಲೇಪನಕ್ಕಾಗಿ
3) ಗಲಗಂಡ ಖಂಡನ ರಸ–ಮಧು ಅನುಪಾನದಲ್ಲಿ
4) ಕಾಂಚನಾರ ಗುಗ್ಗುಳು
5) ಗಂಡಮಾಲಾ ಹರ ರಸ
6) ಜಲ ಕುಂಭೀ ಭಸ್ಮ+ಪಿಪ್ಪಲಿ ಚೂರ್ಣ
7) ಅಮೃತಾದಿ ತೈಲ
8) ಬೃಹತ್ ಕಾಂಚನಾರ ಗುಗ್ಗುಲು ವಟಕ–ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯತ್ತದೆ. ಆತ್ಯಂತ ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಇವು ಯಾವುದೂ ಬರಿಯ ಥೈರಾಯಿಡ್ ಗ್ರಂಥಿಯಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಲ್ಲದೆ, ರೋಗದ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾದ ಪಿಟ್ಯೂಟರಿ ಗ್ರಂಥಿಯ ಹಾರ್ಮೋನನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯ ವರದಿ ಗಳಿಂದ ಧೃಢೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ರೋಗ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ–ಎಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ಹೇಳುವುದು ಇದನ್ನೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಒಂದೆರಡು ಔಷಧದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಥೈರಾಯಿಡ್ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 1) ಕಾಂಚನಾರ ಗುಗ್ಗುಲು 2)ಆರೋಗ್ಯ ವರ್ಧಿನಿ ವಟಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ

1) ಕಾಂಚನಾರ ಗುಗ್ಗುಲು	ಘಟಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು
1) ಕಾಂಚನಾರ–	–Purple mountainebony bark—500 gms
2) ತ್ರಿಫಲ–	–Three myrobalams (each) — 100 gms
3) ತ್ರಿಕಟು–	–Three pungents (each) — 50 gms
4) ವರುಣ ಮೂಲ–	–Crataeva roots —50 gms
5) ಏಲ–	–Cardamoms—12.5 gms
6) ತ್ವಕ್–	–Cinnamon bark — 12.5 gms
7) ಗುಗ್ಗುಲು–	–Purified bdellium— 1037.5 gms

ಈ ಘಟಕಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂಘಟಕಗಳ (ACTIVE INGRADIENTS) ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ದೀರ್ಘ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಾಗಿರಲಿ.

ಎಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವುದೂ, ಈ ಲೇಖನದ ಒಂದು ಆಶಯುವಾಗಿದೆ.

1) ಕೆಂಪು ಮಂದಾರ–ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ಕಾಂಚನಾರ –ಎಂದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ ಈ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಆಧುನಿಕರು–ಸಿಸೇಲ್ ಪಿನೇಸಿ–ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ , ಬೌಹಿನಿಯು ವರಿಎಗಟ–ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ–ಟ್ಯಾನಿನ್ (ಟ್ಯಾನಿಕ್ ಆಸಿಡ್), ಸಕ್ಕರೆ(ಗ್ಲೂಕೋಸ್) ಹಾಗೂ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಅಂಟು (ಗಮ್) ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ

Bark rubbed in to emulsion with rice water and administered with the addition of ginger in scrofulous enlargement of the glands of the neck –ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

2) ತ್ರಿಫಲ ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಮೂರು ದ್ರವ್ಯಗಳು–ಆಮಲಕಿ, ಹರೀತಕಿ ,ವಿಭೀತಕಿ.

ಹರೀತಕಿ ಮತ್ತು ವಿಭೀತಕಿ ಇವೆರಡರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ದೊರೆತ ಅಂಶವೆಂದರೆ.

Showing Mineral Constitution per cent of the barks of the Terminalias

T.belerica CaO 14.04 CO2 10.2 MgO 0.78 P2O3 1.21 SO3 0.12 Cl 0.83 K2O 0.78 SlO2 0.15

T.Chebula 10.24 8.30 0.55 0.05 0.87 0.18 0.42 0.366

Amalaki-Action & uses in Ayurveda:

Rasa-all except lavana, kshayam dominates, Seeta veeryam, Madhura vipakam, Tri dosha haram Rasaayanam, Increases Sukra

Vibhitaki-Terminalia belerica—Beleric myrobalns consist of Gallo-tannic acid, colouring matter, resins and a greenish yellow oil 25 p.c.

Haritaki-Terminalia Chebula—Myrobalans contain astringent principles: Tannin (tannic acid) 45 p.c and a large amount of Gallic acid, lucilage, a brownish yellow colouring matter.

Chebulic acid which when heated in water splits up in to Tannic and Gallic acids

ಮೂರನೆಯ ಘಟಕ-ತ್ರಿಕಟು-ಮರೀಚ, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಶುಂಠಿ. ಇವುಗಳ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಮರೀಚ-ಅಥವಾ ಮೆಣಸು-ಎಂದು ಪರಿಚಿತವಾದ ಒಂದು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥ.

Piper Nigrum contains a volatile alkaloid Piperine or Pipirine 5 to 9 p.c, Piperidine or Piperidin 5 p.c, a balasmic volatile essential oil 1 to 2 p.c, fat 7 p.c, masocorp contains chavicin- a balasmic volatile oil, starch, ligin, gum, fat 1 p.c, protieds 7 p.c and ash containing organic matter 5 p.c, Piperine crystallizes in fat, four sided glassy prisms insoluble in water

ಪಿಪ್ಪಲಿ-ಹಿಪ್ಪಲಿ-ಎಂದು ಪರಿಚಿತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಔಷಧ ದ್ರವ್ಯವಿದು

Piper Longum contains-Resin, Volatile oil, Starch, Gum, fatty oil, Inorganic matter and an alkaloid, piperine-1 to2 p.c.

ಶುಂಠಿ-ಆರ್ದ್ರಕ, ನಾಗರ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಚಿತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ದ್ರವ್ಯ

Zingiber officinale-Indian ginger contains an aromatic volatile oil 1 to 5 p.c, of light yellow colour having a characteristic odour and containing camphene, phellandrene, zizgiberine, cineol and borneol, the active principle is K-oxalate, but its true chemical nature has not yet been finally settled.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಘಟಕ-ವರುಣ ಮೂಲ-ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನರುಂಬೆಲೆ ಎಂದು ಗುರಿತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

The bark of Crataeva riligiosa contains Saponin Sarangadhara says that in scrofulous enlargement of the glands under the lower jaw a decoction of the bark of the tree is prescribed by several writers. It is said to cure even old standing cases. In internal or deep-seated suppurative inflammation a decoction of the bark is useful.

ಐದನೆಯದು-ಏಲ-ಅಥವಾ ಏಲಕ್ಕಿ-ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಚಿತ ದ್ರವ್ಯ

Elettaria cordamomum-contains Fixed oil, essential oil, volatile oil of the seeds—the active principle 4-8 p.c. and contains a considerable amount of Terpinyl acetate, cineole, free terpineol and also limonene are present and also Potassium, Salts, Starch, Nitrogenous musilage, yellow colouring Matter, ligneous fibre and ash containing Manganeese.

ಆರನೆಯದು-ತ್ವಕ್-ಅಥವಾ ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ ಚಕ್ಕೆ

Thwak-Cinamomum cassia contains volatile oil 2p.c., cinnamic acid, resin, tanin, sugar, mannit, starch Mucilage, ash etc. Oil from the cortex consists chiefly of Cinnamic aldehyde oxidizing in to resin and cinnamic acid, Iso cinnamyl acetate and hydro-carbon and small quantities of phellandrene, Pinene, linalol, caryophyllene, eugenol etc. The amount of aldehydes is 55-65 per cent

ಕೊನೆಯದೆ ಗುಗ್ಗುಲು- Balsamodendron mukul-Guggula-contains volatile oil, gum, resin and bitter Principle. Tikta kashaya rasam, katu vipaka, vata kapha haram, pitta karam, lagu, saram, dipanam, ruksham, balyam, rasayanam, vrishyam, bhagnasanthana karam. Used in vranam, apachi, arshas, granhi and in skin diseases.

ಥೈರಾಯಿಡ್ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಔಷಧಿ-ಆರೋಗ್ಯ ವರ್ಧಿನಿ. ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡೋಣ.

ರಸ ರತ್ನ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಪ್ರಕಾರ

1) ಶುದ್ಧ ಪಾರದ	15 ಭಾಗ
2) ಶುದ್ಧ ಗಂಧಕ	15 ಭಾಗ
3) ಲೋಹ ಭಸ್ಮ	15 ಭಾಗ
4) ಅಭ್ರಕ ಭಸ್ಮ	15 ಭಾಗ
5) ತಾಮ್ರ ಭಸ್ಮ	15 ಭಾಗ
6) ತ್ರಿಫಲ	10 ಭಾಗ
7) ಗೋಮೂತ್ರ ಶಿಲಾಜಿತ್	45 ಭಾಗ
8) ಗುಗ್ಗುಲು	60 ಭಾಗ
9) ಚಿತ್ರಕ	60 ಭಾಗ
10) ಕಟುಕಿ	270 ಭಾಗ
11) ನಿಂಬ ಪತ್ರ ಸ್ವರಸ	ಯಥಾವಶ್ಯ

ಮೇಲಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂ ತೂಕವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಚಿತ್ರಕ, ಕಟುಕಿ ಹಾಗೂ ನಿಂಬ ಈ ಮೂರರ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರಕ–Plumbago zeylanica-chitraka-or-Agni shikha's root contains an acrid crystalline Principle called Plumbagin in the form of yellow needles. Melting at 72 degree C. Slightly soluble in boiling water. Keien Ko in 1931 finds that Plumbagin stimulates the central nervous system in small doses.

ಕಟುಕಿ ಅಥವಾ ಕಟುಕ ರೋಹಿಣಿ–Picrorrhiza kurrooa-The drug contains a glucoside called Picrorrhizin, other substances such as glucose, wax, cathartic acid etc.

ಕೊನೆಯದು ನಿಂಬ: ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಚಿತ ಬೇವಿನ ಮರ. Melia azadirachta-Margosa Tree-It contains a bitter alkaloid named Margosine. In 1921 Roy & Chatterjee analysed the oil and found the following constituents 1) Sulphur 0.427 per cent. 2) A very bitter yellowish substance obtained from the alcoholic extract of the oil which is supposed to be an alkaloid. 3) Resins. 5) Glucosides –indefinite. 6) Fatty acid, 7)Acid named –Margosic acid. Watson and his co-workers in 1923 consider that the objectionable odour of the neem oil is chiefly due to Organic Sulphur compounds which are slightly volatile.

Sen & Banerjee in 1931 have shown that the bitterness of the oil is due to the presence of the Sodium salt of an acid and partly to the presence of the free acid which are held in solution in the oil.

The toddy or sap contains glucose, sucrose, gums, and colouring matter, protieds and ash containig

Potassium, Iron, Aluminium, Calcium and Corbon dioxide. Neem oil contains Margosic acid, glycerides of fatty acid, Butyric acid.. Chatterjee & Roy state on clinical evidence that the Margosates are power full against protozoa.

ಇದು ಬರಿಯ ಕಾಷ್ಠೌಷಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಪಕ್ಷಿ ನೋಟ ಮಾತ್ರ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಘಟಕ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಥೈರಾಯಿಡ್ ರೋಗದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ವಿಶಾಲವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಗತ್ಯ. ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಇದಾದ ನಂತರ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಗೆ ಥೈರಾಯಿಡ್ ಗ್ರಂಥಿಯ ಎರಡು ಹಾರ್ಮೋನುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ರಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜ್ಞಾನವೂ ಅಗತ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಆ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಅಗತ್ಯ. ಇದು ಬಹುಶಃ ಕೇವಲ ಒಂದು ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರ. ಆ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಎರಡು ಹಾರ್ಮೋನುಗಳೆಂದರೆ ಟಿ–3 ಮತ್ತು ಟಿ–4

The thyroid gland synthesize two important hormones: Thyroxine and Tri-iodothyronine. Thyrocalcitonin, secreted by the imterstitial cells. Chemically thyroxine(T-4) is 3,5,3',5' tetra Iodothyronine and Tri-iodothyronine (T-3) is 3,5,3' tri-iodothyronine. Substitution of bromine and chlorine for iodine reduces the biological activity of these hormones considerably, while un substituted thyronine is inactive. Ether linkage is absolutely necessary for their biological activity and alanine side chain imparts them maximal activity. If the phenolic hydroxyl (OH) group is shifted from position 4', activity of the hormone is either markedly diminished or lost.

[Coupling of mono iodo tyrosine and di iodo tyrosine to produce triodothyronine]

Both T-4 and T-3 are iodine containing derivatives of thyronine, which is a condensation product of two molecules of the Amino acid –Tyrosine.

Thyroxine: is 3,5,3',5'-tetraiodothyronine while T-3 is 3,5,3'-triiodothyronine. The thyroid hormones are synthesized and stored in the thyroid follicles as part of thyroglobulin molecule-which is a glycoprotein synthesized by thyroid cells, MW66000, contains 10% sugar. The synthesis, storage and release of T-4 and T-3 is summarized and involves the following processes.

1. Iodine up take:

The total body content of I2 is30-50 mg, out of which about 1/5 is present in thyroid. Concentration of iodine is low, but thyroid cells have an active transport process to concentrate this anion: this trapping is stimulated by TSH to exceed a gradient of more than 100 fold. The I2 Content of thyroid gland somehow regulates the uptake mechanism; meagre store activating and large stores inhibiting it. The iodine concentrating mechanism is not peculiar to thyroid; skin, salivary glands, gastric mucosa, mammary glands and placenta also possess it, but up take in these organs is not stimulated by TSH.

2. Oxidation and iodination:

Iodide trapped by follicular cells is oxidized by a peroxidase enzyme with the help of H2O2 to free iodine radicals or Iodinium ions. These combine avidly with tryosil residues of Thyroglobulin, apparently with out any enzymatic inter action, to form monoiodotyrosine (MIT) and Diiodotyrosine (DIT) while they are still attached to the thyroglobulin chains.

3. Coupling:

Pairs of iodinated tyrosil residues couple together to form T-3 and T-4

MIT+DIT———T-3
DIT+DIT———T-4

Normally more T-4 than T-3 is formed, but during I2 deficiency relatively more MIT is available and a greater proportion of T-3 is formed. Thus more active hormone is generated with lesser amount of I 2.

Coupling is an oxidative reaction and is catalyzed by the same perixidase. Thyroglobulin is the most efficient protein in supporting coupling by providing favorable spatial configuration to facillate the reaction. Oxidation of iodine and coupling are both stimulated by TSH

Synthesis, Storage, and Secretion of Thyroid Hormones is summarized as follows

THYROID INHIBITORS

Sulphonamides, thiourea, 2-thiouracil and 6-propyl-2-thiouracil etc, were found to inhibit the formation of thyroxine.

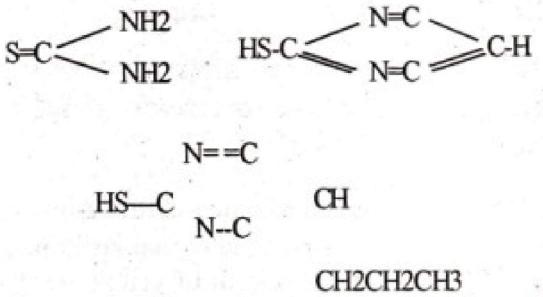

Thiorea 2-Thiouracil 6-Propyl-2-thiouracil

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಧುನಿಕ ವಿಚಾರ ಬೇಕ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನೇಕ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಸಹಜ.ಯಾವುದೇ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಬದುಕಿರುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಡಿಯ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ರೋಗಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಜೀವನ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಆಯುರ್ವೇದ ಮಾತ್ರ. ಇಂದು ಇಡಿಯ ಮನು ಕುಲವೇ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಇದರ ಕಡೆ ಹರಿಸಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ಮಾತ್ರ ಆಯುರ್ವೇದದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಯುರ್ವೇದದ ಮೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ-ತ್ರಿ ದೋಷ-ಗಳಿಂದ, ಅವ್ಯಕ್ತದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತದ ಕಡೆ ಬರುವ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸೂತ್ರ ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅಲ್ಪ ಉಪಯೋಗ ಆದರೂ ಸಾಕೆಂಬ ಭಾವ.

ಮತ್ತೊಂದು ರೋಗ-ಮಧು ಮೇಹದ ಬಗ್ಗೆ (ಡಯಾಬಿಟಿಸ್)-ಆಯುರ್ವೇದದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಪ್ರಮೇಹ-ಎಂಬ ಶಬ್ದ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ-ಅಂದರೆ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನಾಂಗದ ಒಟ್ಟು ವಿಕೃತಿಯೆಂದೇಭಾವಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ನೋಡಿ

-ದಿವಾಸ್ವಪ್ನ ಅವ್ಯಾಯಾಮ ಆಲಸ್ಯ ಪ್ರಸಕ್ತಂ ಶೀತ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಮಧುರ ಮೇದ್ಯ

ದ್ರವಾನ್ನಪಾನಸೇವಿನಂ ಪುರುಷಂ ಜಾನೀಯಾತ್ ಪ್ರಮೇಹಿ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥-ಎಂದು ಸುಶ್ರುತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಥ-ಹಗಲು ನಿದ್ರೆ, ವ್ಯಾಯಾಮವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಆಲಸ್ಯ, ಶೀತ, ಸಿಗ್ಧ, ಸಿಹಿ, ಮೇದಸ್ಕರ ಈ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅನ್ನ ಪಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಪುರುಷನಿಗೆ ಪ್ರಮೇಹ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು

ಕಫಜ-10, ಪಿತ್ತಜ-6, ವಾತಜ-4 ವಿಧಗಳೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನವರು ಹೇಳುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಅಂದೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

- ಉಪದ್ರವಾಸ್ತು ಖಲು ಪ್ರಮೇಹಿಣಂ ತೃಷ್ಣಾತಿಸಾರ ಅವಿಪಾಕಾಃ ಪೂತಿಮಾಂಸಪಿಡಕಾ ಅಲಜೀ ವಿಧ್ರಧ್ಯಾದಯಶ್ಚ ತತ್ರಸಂಗಾತ್ ಭವನ್ತಿ ॥ಚ 219॥

ಬಾಯಾರಿಕೆ, ಅತಿಸಾರ, ಜ್ವರ, ಉರಿ, ದುರ್ಬಲತೆ, ಅರುಚಿ, ಅಜೀರ್ಣ, ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸನೆಯುಂಟು ಮಾಡುವ ಪಿಡಕಗಳು -ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಮೇಹದ ಉಪದ್ರವಗಳು. ಆಧುನಿಕರು ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲವೆ?

ಜಾತ ಪ್ರಮೇಹಿ ಮಧು ಮೇಹಿನೋವಾ ನ ಸಾಧ್ಯ ರೋಗಃ ಸಹಿ ಬೀಜದೋಷಾತ್। ಯೇಚಾಪಿಕೇಚಿತ್ ಕುಲಜಾ ವಿಕಾರಾ ಭವನ್ತಿತಾಂಶ್ಚ ಪ್ರವದನ್ತ್ಯಸಾದ್ಯಾನ್॥

ಮಧು ಮೇಹ ಪೀಡಿತ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬೀಜದೋಷದಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರಮೇಹ ಅಸಾಧ್ಯ, ಕುಲ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಯಾವ ರೋಗಗಳೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಚರಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ದ್ವೌಪ್ರಮೇಹೌ ಸಹಜೋ ಅಪಥ್ಯ ನಿಮಿತ್ತಕಶ್ಚ ಭವತಃ।
ತತ್ರ ಸಹಜೋ ಮಾತೃಪಿತೃ ಬೀಜದೋಷ ಕೃತಃ।
ಅಹಿತಾಹಾರಜೋ ಅಪಥ್ಯ ನಿಮಿತ್ತಃ।-

ಎಂದು ಸುಶ್ರುತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮೇಹದಲ್ಲಿ-ಹುಟ್ಟನಿಂದ ಬಂದಿರುವಂತಹದ್ದು, ಅಪಥ್ಯ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಬರುವುದು ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧ. ಇದಕ್ಕಿಂತಾ ಯಾವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಬೇಕು?. ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಚಾರವಿದೆ, ಪ್ರಮುಖ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಿ

1) ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾವಟಿ. 2) ಶಿಲಾಜಿತ್ವಾದಿ ವಟಿ. 3) ವಂಗ ಭಸ್ಮ. 4) ಸ್ವರ್ಣ ವಂಗ. 5) ಪ್ರಮೇಹಾಂತಕ ವಟಿ. 6) ನವಾಯಸ ಚೂರ್ಣ. 7) ಗೋಕ್ಷುರಾದಿ ಗುಗ್ಗುಲು. 8)ಹೇಮಂತ ರಸ-ವಸಂತ ಕುಸುಮಾಕರ ರಸ

ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಈಗ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಯೋಗ ಶೀಲ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮಾತ್ರ.

ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ನಿಜ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ವ ದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಈ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವ(ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರಲು) ಯಾವುದೇ ಪ್ರತೀಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ. ಅದು ಆಯುರ್ವೇದದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಮಾತ್ರ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಮೆ ಇರಲಿ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಧಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವುಗಳ ವಿಷದೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆಯುರ್ವೇದದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಭಾಗವದು. ಓದುಗರ, ವೈದ್ಯರ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮುಕ್ತ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ.

ಡಾ. ಹೆಚ್.ಎಸ್.ವೆಂಕಟೇಶ್
Ph : 9448091313